

Handläggare
Caroline Jevring
Telefon: 08-50820014**Till**
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsnämnd 2025-04-24

Remiss av program för barnhälsa i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2025/297

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Nämnden har fått program för barnhälsa i Stockholms stad på remiss av kommunstyrelsen. Programmets mål är att minska skillnader i barns livsvillkor och främja deras fysiska, psykiska och sociala utveckling. Programmet har tre strategiska inriktningsområden som stadens barnhälsoarbete ska fokusera på; hälsofrämjande, förebyggande och inkluderande. Programmet konkretiseras vidare genom fem fokusområden; fysisk hälsa, hälsosamma matvanor, psykosocial hälsa, miljö- och barnsäkerhet samt samverkan.

Stadsdelsnämnderna har ansvar för att implementera programmets mål och fokusområden i sina verksamheter, med stöd och samordning från förskolenämnden.

Förvaltningen anser att programmet med fördel skulle kunna avgränsas. Nuvarande innehåll är omfattande och tar upp vitt skilda områden såsom extremväder, orosanmälningar, kost och tandvård. Vidare anser förvaltningen att om programmet ska lyfta diagnoser, ska fler diagnoser än NPF-diagnoser lyftas. Stödet till barn i behov av särskilt stöd behöver tydliggöras utifrån vilket ansvar förskolan respektive regionen har, samt var beslut om stöd fattas.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Bakgrund

Nämnden har fått program för barnhälsa i Stockholms stad på remiss av kommunstyrelsen. Svar ska inkomma senast den 29 april 2025. Inom staden har remissen har skickats till samtliga stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret, idrottsnämnden,

socialnämnden och utbildningsnämnden. Remissen har även skickats till BRIS – Barnens rätt i samhället, Funktionsrätt Stockholms stad, Generation Pep, Region Stockholm, Rädda barnen och Stadsmissionen.

Förskolenämnden fick, i kommunfullmäktiges budget 2024, i uppdrag att ta fram en strategi för barnhälsa för förskolan i Stockholms stad. Strategin benämns framöver som program. Programmet har tagits fram i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna. Förskolenämnden har godkänt programmet och överlämnat det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Programmets mål är att minska skillnader i barns livsvillkor och främja deras fysiska, psykiska och sociala utveckling. Syftet är att alla barn ska ha tillgång till en trygg, inkluderande och hälsofrämjande miljö som bidrar till ett jämlikt och hållbart samhälle. Programmet anger riktningen i arbetet med barnhälsa i stadens förskolor och kommer konkretiseras genom en handlingsplan och digital plattform som stödjer stadsdelsnämndernas planering, utveckling och uppföljning.

Programmet bygger på stadsdelarnas identifierade behov och stöds av såväl stadens som nationella och internationella styrdokument, såsom skollag, förskolans läroplan, barnkonventionen och Agenda 2030. Programmet belyser förskolans kompensatoriska uppdrag i att möta barns olika behov och levnadsförhållanden, genom att erbjuda en likvärdig och inkluderande utbildning av hög kvalitet som främjar barns rätt till god hälsa och lärande. Programmet har tre strategiska inriktningsområden som stadens barnhälsoarbete ska fokusera på:

- Hälsofrämjande
- Förebyggande
- Inkluderande

Programmet konkretiseras vidare genom fem fokusområden:

- Fysisk hälsa
- Hälsosamma matvanor
- Psykosocial hälsa
- Miljö och barnsäkerhet
- Samverkan

Stadsdelsnämnderna har ansvar för att implementera programmets mål och fokusområden i sina verksamheter, med stöd och samordning från förskolenämnden. Uppföljning ska ske inom

stadens ordinarie planerings- och verksamhetsuppföljning i stadens integrerade ledningssystem (ILS).

Förskolenämnden ansvarar för att ta fram en stadsövergripande handlingsplan samt utveckla en digital plattform som stöd för verksamheternas utvecklingsarbete. Den stadsövergripande handlingsplanen ska komplettera programmet för barnhälsa och baseras på en årlig sammanställning och analys av stadsdelsnämndernas behov. Handlingsplanen bifogas verksamhetsplanen. Varje stadsdelsnämnd ska också ta fram en handlingsplan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att programmet med fördel skulle kunna avgränsas. Nuvarande innehåll är omfattande och tar upp vitt skilda områden såsom extremväder, orosanmälningar, kost och tandvård. Även om allt kan kopplas till barns hälsa blir det svårt att få en överblick av programmet och implementeringen av det. Mycket av programmets innehåll finns också i andra dokument där det redan sker en implementering och en uppföljning, det riskerar därför att bli dubbelt. Ett exempel är arbetet med kosten och näringsrika måltider. Förvaltningen vill också lyfta följande synpunkter:

- I programmet lyfts NPF-diagnoser (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar), men andra diagnoser lyfts inte på samma sätt (till exempel språkstörning). Oavsett diagnos eller behov av stöd, är förskolans uppdrag att möta barns behov.
- Programmet behöver tydliggöra att förskolan inte kan påverka vilka insatser familjer, med barn i behov av stöd, får utanför förskolan uppdrag. För de insatser som sker i samverkan med regionen, behöver det tydliggöras att varje stadsdelsförvaltning avgör vilka insatser som ska genomföras.
- Programmet tar upp barns fysiska integritet. Viktigt är även den personliga integriteten, något som saknas i programmet.
- Programmet tar upp leken som en viktig del av barns utveckling och ett sätt att bygga positiva relationer och stärka självkänslan. Här saknas vuxnas betydelse i barns lek.
- Programmet lyfter att förskolan ska identifiera tecken på att ett barn kan behöva stöd utanför förskolans verksamhet. Vidare anges att förskolan har en avgörande roll i att möta och förebygga risker genom att tillämpa aktuell kunskap om toxisk stress och utveckla effektiva metoder för att identifiera och stötta barn i utsatta situationer. Förvaltningen

instämmer i att förskolan har en viktig roll i detta arbete, men anser att det bör framgå att arbetet måste ske i samverkan med till exempel socialtjänsten och regionen.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen saknar ett jämställdhetsperspektiv på programmet. Ett av regeringens jämställdhetspolitiska mål är att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa (och erbjudas vård och omsorg på lika villkor). För barnhälsa, såväl som inom andra områden, är det viktigt att vara medveten om och utmana normer som kan vara ojämlika eller exkluderande. Jämställdhet bör även finnas med i den uppföljningen som ska genomföras utifrån programmet.

Barnrättsperspektiv

Arbetet med barnhälsa är positivt ur ett barnrättsperspektiv. Flera artiklar i barnkonventionen går i linje med programmets mål om att minska skillnader i barns livsvillkor och främja deras fysiska, psykiska och sociala utveckling. Artikel 6 anger att barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Artikel 24 anger att barn har rätt till bästa möjliga hälsa och artikel 27 att barn har rätt till en levnadsstandard som är tillräcklig för deras fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling.

Tillgänglighet

Det finns ett tillgänglighetsperspektiv i programmet och ett av de strategiska inriktningsområdena är *inkluderande*, vilket till exempel betyder att utbildningen ska anpassas efter varje barns behov och förutsättningar. I programmet lyfts tillgänglighet för barn med NPF-diagnoser, medan andra diagnoser inte är lika synliga.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Karin Åberg
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remissbrev av program för barnhälsa i Stockholms stad
2. Tjänsteutlåtande – program för barnhälsa i Stockholms stad
3. Program för barnhälsa i Stockholms stad

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-04-10
Karin Åberg, Avdelningschef	2025-04-10